

Fakangofua ke Kau he Fekumi

‘Oku fai ‘a e kole atu ke ke kau ‘i ha fekumi ako. Kimu’ a pea ke toki tali ia, kuo pau ke ‘oatu ha fakamatala fakalukufua ‘o e fekumi ako. Kuo pau ke ‘asi he fakamatala fakalukufua ‘a e ngaahi poini fakamatala ke tokoni atu ki he ‘uhinga ‘e lava ke ke kau pe ta’ekau he fekumi ako ko’eni.

Kuo pau ke tala atu he tokotaha fakatotolo ‘a e ngaahi me’ani:

- (i) ki he ngaahi taumu’ a, founa, pea mo e loloa ko ia ‘o e fekumi;
- (ii) ki ha ngaahi founa fakatotolo akoako;
- (iii) ki ha ngaahi tu’atamaki ‘oku faka’ilo’ilo ki ai, ta’efiemalie, pea mo ha ngaahi lelei ‘o e fekumi;
- (iv) mo ha ngaahi founa fakatu’amelie kehekehe pe ko ha ngaahi faito’o (treatment);
- (v) ki he founa ‘oku tauhi mo malu’i (confidentiality); pea mo
- (vi) kinautolu ‘oku fetu’utaki ki ai ‘o fekau’aki mo ha ngaahi fehu’i, launga, pe ko ha lavea.

Kuo pau ke hanga he tokotaha fakatotolo ‘o tala atu ‘a e ngaahi me’ a ko’eni, kapau ‘oku fekau’aki mo koe:

- (i) ha ngaahi totongi ‘e ma’u ai pe ko ha faito’o fakametikolo (medical) ne tupu ai ha lavea;
- (ii) ko ha ngaahi tu’atamaki ‘oku ‘ikai malava ‘o ‘ilo ki ai;
- (iii) ngaahi me’ a ka hoko pea lava ai he tokotaha fakatotolo ‘o ta’ofi ke kau he fekumi;
- (iv) ko ha ngaahi fakamole (cost) ‘e tanaki atu kiate koe;
- (v) ko e ha ha me’ a ‘e hoko kapau ‘e ta’ofi ho kau he fekumi;
- (vi) ko e taimi ‘e tala atu ai ‘o ha ngaahi ‘ilo fo’ou ‘a ia ‘e uesia ai ho toe fie kau ‘i he fekumi;
- (vii) ko e toko fiha ‘a e kakai ‘oku kau he fekumi; pea mo e
- (viii) founa ‘oku fiema’u ai ke ke fakangofua hono ngau’aki ki he ngaahi fakamatala fakametikolo (medical) ‘o e fekumi.

Ko ha volenitia pe koe ‘i ho kau he fekumi, pea ‘e ‘ikai tautea’i koe pe mole ha ngaahi leleli (benefits) kapau teke fakafisi ke kau pe fili ke ta’ofi ho kau ai. Ko ho fakamo’oni he tohi ko’eni ‘oku ‘uhinga ia, ko e fekumi ako, ‘o kau ai ‘a e fakamatala ‘i ‘olunga, kuo ‘osi fakamatala ngutu atu kiate koe, pea na’ake loto tau’ataina (voluntarily) pe ke ke kau ki ai. Kapau ‘oku ke ke loto ke kau ki ai, kuo pau ke ‘oatu ‘a e tohi ko’eni kuo ‘osi fakamo’oni’i pea mo e tohi ‘o e fakamatala fakalukufua ki he fekumi ‘i he lea Faka-Pilitania.

Ngaahi Fehu’i?

Ka ‘i ai ha ngaahi fehu’i, launga, lavea, pea ko ha me’ a ‘oku ke tokanga ki ai he fekumini, te ke lava pe ‘o fetu’utaki mo e tokotaha fakatotolo ‘aki ‘a e fika telefoni ‘oku tohi ‘i he fakamatala fakalukufua ki he fekumi. Ka ‘i ai ha fehu’i ki ho ngaahi totolu koe tokotaha ‘oku kau he fekumi, pe ko ha ngaahi fehu’i pe, launga, pe ko ha me’ a ‘oku ‘ikai lava ‘e koe ‘o talanoa ki ai mo e tokotaha fakatotolo, kataki ‘o fetu’utaki

mo e 'Ofisi Poate Kautaha Vakai'i (Institutional Review Board Office) 'aki hono faka'aonga'i 'a e fika telefoni pe ko e tu'asila 'imeili 'oku 'asi he tohi fakamatala fakalukufua ki he fekumi.

Hingoa 'o tokotaha
'oku kau he fekumi

Fakamo'oni 'o e tokotaha
'oku kau he fekumi

'Aho

'Oku ou fakapapau'i na'aku 'i ai tonu koe tokotaha liliu lea 'i he taimi na'e fai ai 'a e fakamatala ki he fekumi ako ko'eni. 'Oku ou fakamo'oni'i 'oku ou kualafai pea ma'u 'a e taukei totonu ke liliu lea ki he lea Faka-Tonga mo e Faka-Pipilitania.'I he 'eku fakamo'oni ki he foomu ko'eni, 'oku ou fakapapau'i 'oku ou 'oatu 'a e liliu kakato ki he fakafetongi'aki 'a e toko taha fekumi moe tokotaha 'oku kau ki ai, 'aki hoku lelei taha.

Hingoa 'o e
tokotaha liliu

Fakamo'oni tokotaha
liliu

'Aho